

UDK 336.2/342.5

Novine u Općem poreznom zakonu

Božo Prelević, dipl. iur.

Od 17. ožujka ove godine na snazi su gotovo sve nove odredbe izmijenjenog Općeg poreznog zakona. Od brojnih zakonskih novina izdajamo one koje se odnose na poreznu tajnu, donošenje obvezujućih mišljenja porezne uprave, knjigovodstvene isprave i evidencije, ispravak porezne prijave, sklapanje upravnih ugovora radi odgode dospelog poreznog duga, porezne nagodbe, porezni nadzor, redosljed plaćanja poreza i kamata, kazne za prekršaje poreznih obveznika i druge. Autor u stručnom članku daje prikaz i analizu navedenih i svih drugih novina u zakonu sa praktičnim primjerima prijedloga za povrat u prijašnje stanje i rješenja porezne uprave.

Sadržaj:

1.	Uvod	111
2.	Porezna tajna i obvezujuća mišljenja Porezne uprave Ministarstva financija	111
2.1.	Porezna tajna i obveza banaka na pravnu pomoć u poreznim stvarima	111
2.1.1.	Podaci koji se ne smatraju poreznom tajnom	111
2.1.2.	Kada obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena	111
2.1.3.	Obveze banaka na pravnu pomoć u poreznim stvarima	112
2.2.	Obvezujuća mišljenja Porezne uprave	112
2.2.1.	Pravna snaga mišljenja poreznih (i drugih upravnih) tijela	112
2.2.2.	Sadržaj nove odredbe o obvezujućim mišljenjima	113
3.	Stvarna nadležnost poreznih tijela i dostava poreznog akta	113
3.1.	Stvarna nadležnost	113
3.2.	Dostava poreznog akta	113
3.2.1.	Osobna dostava	113
3.2.2.	Dostava članu obitelji	113
3.2.3.	Vraćanje poreznog akta	113
3.2.4.	Dostava elektroničkim putem	113
4.	Knjigovodstvene isprave i evidencije	114
4.1.	Knjigovodstvene isprave i evidencije	114
4.1.1.	Knjiženja i druga evidentiranja	114
4.1.2.	Nove zakonske odredbe o vođenju poslovnih knjiga i evidencija	114
4.2.	Elektronička obrada podataka	114
5.	Oblik, sadržaj i ispravak porezne prijave te utvrđivanje činjenica u poreznom postupku	115
5.1.	Kvalificirani certifikati kod podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem	115
5.2.	Ispravak porezne prijave	115

5.3.	Davanje obavijesti za potrebe statističkih izvješća	115
5.4.	Neposredno rješavanje poreznih stvari	116
5.5.	Povrat u prijašnje stanje	116
	<i>Primjer – Prijedlog za povrat u prijašnje stanje</i>	116
	<i>Primjer – Rješenje o usvajanju prijedloga za povrat u prijašnje stanje</i>	117
6.	Upravni ugovor (osiguranje naplate poreznog duga) i upravna nagodba	117
6.1.	Upravni ugovor	117
6.1.1.	Sklapanje upravnog ugovora	118
6.1.2.	Zabrana sklapanja upravnog ugovora	118
6.1.3.	Prijedlog za sklapanje upravnog ugovora	118
6.1.4.	Sadržaj upravnog ugovora	118
6.1.5.	Osiguranje naplate poreznog duga	118
6.2.	Porezna nagodba	118
6.2.1.	Sklapanje porezne nagodbe	118
6.2.2.	Predmet porezne nagodbe	119
6.2.3.	Učinak porezne nagodbe	119
6.2.4.	Sadržaj porezne nagodbe	119
6.2.5.	Iznimka od primjene novih zakonskih odredbi	119
7.	Porezni nadzor i redosljed plaćanja poreza i kamata	119
7.1.	Porezni nadzor	119
7.2.	Redosljed plaćanja poreza i kamata po osnovi poreza	119
8.	Ovršni postupak i pravni učinak žalbe	120
8.1.	Ovršne isprave	120
8.2.	Otpis dospjelog poreznog duga	120
8.3.	Pljenidba novčanih sredstava ovršenika po računima	120
8.4.	Obveza očitovanja dužnika ovršenika	120
8.5.	Troškovi ovrhe	120
8.6.	Pravni učinak žalbe	120
9.	Porezni prekršaji	120
9.1.	Lakši porezni prekršaji	120
9.2.	Teži porezni prekršaji	120
9.3.	Najteži porezni prekršaji	121
10.	Zaključak	121

1. Uvod

Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona¹ (u nastavku teksta: ZID OPZ) predstavlja jednu od najznačajnijih novela Općeg poreznog zakona² (u nastavku teksta: OPZ) do sada. Ovom novelom OPZ je pretrpio značajne izmjene, od kojih posebno izdvajamo one koje se odnose na proširenje instituta porezne tajne, mogućnost donošenja obvezujućih mišljenja od strane porezne uprave, stvarnu nadležnost poreznih tijela, knjigovodstvene isprave i evidencije, ispravak porezne prijave, sklapanje upravnih ugovora radi odgode poreznog duga i poreznih nagodbi, porezni nadzor, redosljed plaćanja poreza i kamata, ovršni postupak, pravne lijekove, prekršajne kazne i druge. Nove odredbe OPZ-a stupile su na snagu 17. ožujka ove godine, osim odredbe o osobnoj dostavi poduzetnicima elektroničkim putem i bez zahtjeva, ili izričitog pristanka stranke, koja stupa na snagu 1. siječnja 2016.

Što se tiče nekih navedenih novih odredbi OPZ-a, donošenje ZID OPZ-a zapravo predstavlja samo prvi korak ove novele. Kako je odredbama samog ZID OPZ-a navedeno, neke nove odredbe OPZ-a biti će do kraja definirane donošenjem posebnih pravilnika, koji se moraju donijeti u roku od trideset, odnosno šezdeset dana od stupanja ZID OPZ-a na snagu, o čemu više navodimo u tekstu članka. U nastavku dajemo prikaz svih novina u OPZ-u.

2. Porezna tajna i obvezujuća mišljenja Porezne uprave Ministarstva financija

Značajnu novelu odredbi OPZ-a, svaka na svoj način, predstavljaju nove odredbe OPZ-a o poreznoj tajni i obvezujućim mišljenjima Porezne uprave Ministarstva financija (u nastavku teksta: Porezna uprava). Pri tome, u sklopu dijela u kojem obrazlažemo novine u OPZ-u vezane uz poreznu tajnu, analiziramo i izmijenjene odredbe OPZ-a u vezi obveze banaka na pravnu pomoć u poreznim stvarima.

2.1. Porezna tajna i obveza banaka na pravnu pomoć u poreznim stvarima

Jedna od značajnih novina u OPZ-u odnosi se na proširenje i preciziranje odredbi o poreznoj tajni. Naime, kako je istaknuto i u obrazloženju uz Konačni prijedlog ZID OPZ-a (u nastavku teksta: KP ZID OPZ) koji je dostavljen zastupnicima Hrvatskog sabora na razmatranje³, izmjene OPZ-a u dijelu koji se odnosi na poreznu tajnu su nužne radi uključenja u opseg izuzetka od povrede porezne tajne Konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima, sukladno Zakonu o potvrđivanju Konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima, kako je izmijenjena i dopunjena Protokolom kojim se mijenja i dopunjuje Konvencija o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima⁴, kao i Zakonu o potvrđivanju Pisma suglasnosti o provedbi zakona između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Izmjene i dopune Pisma suglasnosti o provedbi zakona između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država⁵. Zapravo se radi o tome kako u dosadašnjoj definiciji porezne tajne u OPZ-u nisu obuhvaćene informacije koje RH zaprima od nadležnih tijela drugih država spontano,

na zahtjev, ili na automatski način koji će se odvijati od 1. siječnja 2015. te u odnosu na FATCA-u⁶ od rujna 2015. godine.

Također, očekuje se i tzv. „Peer Review“, Faza 1. Globalnog foruma o razmjeni poreznih informacija OECD⁷, kojeg je član RH postala u 2014. godini, a tijekom kojega će se ponovno otvoriti pitanje razmjene informacija.

ističemo...

Nastavno na sve navedeno, dopunjena je, proširena i precizirana definicija porezne tajne na način da je se u njenu definiciju iz čl. 8. st. 1. OPZ-a uključuju i podaci koji se razmjenjuju, ne samo temeljem ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, nego i putem drugih međunarodnih ugovora te razmjena podataka sukladno uredbi odnosno direktivama o administrativnoj suradnji i uzajamnoj pomoći između država članica Europske unije, kao i direktivi o kamatama na štednju koje vrijede u EU, što uključuje i sve naknadne izmjene ovih akata.

Znači, porezno tijelo dužno je kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže, kao i podatke koje razmjenjuje s drugim državama u poreznim stvarima.

2.1.1. Podaci koji se ne smatraju poreznom tajnom

Neizmijenjene su ostale odredbe čl. 8. st. 2. OPZ-a, o podacima koji se, iznimno, ne smatraju poreznom tajnom. Tako se, iznimno od čl. 8. st. 1. OPZ-a, poreznom tajnom ne smatra podatak o:

- datumu upisa u sustav poreza na dodanu vrijednost, ili ispisa iz sustava PDV-a;
- poreznim obveznicima koji su davali lažne podatke s ciljem umanjenja svoje, ili tuđe obveze PDV-a (kružne prijave PDV-a) ako je to utvrđeno u porezno-pravnom postupku.

Obveza čuvanja porezne tajne i dalje se odnosi na sve službene osobe poreznog tijela, vještake i druge osobe koje su uključene u porezni postupak.

Obveza čuvanja porezne tajne je povrijeđena ako se činjenice navedene u čl. 8. st. 1. OPZ-a neovlašteno koriste, ili objave. OPZ sadrži i nekoliko odredbi o tome kada se smatra kako nije povrijeđena obveza čuvanja porezne tajne. Od ovih odredbi, izmijenjena je i dopunjena samo odredba čl. 8. st. 5. t. 8. OPZ-a.

2.1.2. Kada obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena

Neizmijenjen je dio odredbi čl. 8. st. 5. OPZ-a, sukladno kojima obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena ako:

- se poreznom jamcu omogućiti uvid u podatke o poreznom obvezniku bitne za njegov odnos prema poreznom obvezniku;

6 Radi se o propisu Sjedinjenih Američkih Država, odnosno Zakonu o izvršenju poreznih obveza s obzirom na račune u inozemnim financijskim institucijama (Foreign Account Tax Compliance Act-FATCA). Temeljem ovog američkog propisa, u slučaju da strana financijska institucija ne sklopi sporazum s američkom poreznom upravom (IRS), sva relevantna plaćanja s izvorom u SAD biti će subjektom poreza po odbitku od 30%. Pravni okvir za primjenu FATCA-e u RH je pristupanje RH međunarodnoj Konvenciji o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima (MLK) i Sporazum o unaprjeđenju ispunjavanja poreznih obveza na međunarodnoj razini i provedbi FATCA-e, sklopljen između RH i SAD (http://www.porezna-uprava.hr/EU_Vanjski_poslovi/Stranice/Fatca.aspx).

7 Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj.

1 Nar. nov., br. 26/15 od 9. ožujka 2015.

2 Nar. nov., br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15.

3 www.sabor.hr

4 Nar. nov., MU, br. 1/14 od 14. veljače 2014.

5 Nar. nov., MU, br. 1/14 od 14. veljače 2014.

- se članove društva osoba upozna s činjenicama bitnima za oporezivanje društva;
- se iznose podaci tijekom poreznog, prekršajnog, ili sudskog postupka;
- se iznose podaci uz pisani pristanak osobe na koju se ti podaci odnose;
- se iznose podaci za potrebe naplate poreznog duga;
- se podaci daju na zahtjev drugog javnopravnog tijela koje po službenoj dužnosti traži podatke nužne za ostvarivanje prava pred tim tijelom povodom zahtjeva stranke u postupku, a koje bi inače stranka trebala sama pribaviti;
- ustrojstvene jedinice Ministarstva financija međusobno dostavljaju podatke koji mogu biti od utjecaja na utvrđivanje prava i obveza poreznih obveznika;
- se podaci daju u skladu s postupkom propisanim OPZ-om za pružanje i dobivanje pravne pomoći;
- se podaci daju u skladu s postupkom propisanim OPZ-om, o administrativnoj suradnji i razmjeni informacija između država članica EU.

Izmijenjena je, zapravo proširena, odredba čl. 8. st. 5. OPZ-a prema kojoj obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena u slučaju da se podaci daju sukladno postupcima propisanim ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i drugim međunarodnim ugovorima u poreznim stvarima koji su u primjeni u RH. U odnosu na staru odredbu, novom odredbom je prošireno izuzeće od obveze čuvanja poslovne tajne i u slučaju da je tako propisano drugim međunarodnim ugovorima u poreznim stvarima u primjeni u RH. Treba istaknuti kako u opseg izuzetka od obveze čuvanja porezne tajne iz izmijenjenog čl. 8. st. 5. t. 8. OPZ-a, nije uključena razmjena informacija na temelju Direktiva koje se primjenjuju u EU, jer je ona već propisana u čl. 8. st. 5. t. 10. OPZ-a.

2.1.3. Obveze banaka na pravnu pomoć u poreznim stvarima

Makar izravno nije dio općeg zakonskog načela o poreznoj tajni, u ovaj dio članka uvrstili smo i izmijenjenu odredbu čl. 101. OPZ-a o obvezi banaka na pravnu pomoć u poreznim stvarima. Kako je bilo regulirano i do sada, banke su dužne Poreznoj upravi dostavljati podatke o prometu svih kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i građana, osim podataka o prometu tekućih računa i štednih uloga. Ove podatke banke su dužne dostavljati putem raspoloživih informacijskih tehnologija mjesečno, ili tromjesečno, kumulativno za razdoblje od 1. siječnja do posljednjeg dana izvještajnog razdoblja⁸.

Novinu predstavlja proširena odredba čl. 101. st. 3. OPZ-a.

ističemo...

Novom odredbom je određeno kako su banke, na poseban zahtjev Ministarstva financija, dužne za pojedine osobe podatke o prometu svih kunskih i deviznih računa pravnih osoba, fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost obrta i slobodnih zanimanja i građana, osim podataka o prometu tekućih računa i štednih uloga te podatke o prometima svih ostalih računa, dostaviti i u drugim rokovima osim onih propisanih u čl. 101. st. 2. OPZ-a.

Pri tome je neizmijenjena ostala odredba sukladno kojoj se troškovi davanja podataka poreznom tijelu ne zaračunavaju.

2.2. Obvezujuća mišljenja Porezne uprave

Veliki interes javnosti, posebno stručne, izazvala je nova odredba OPZ-a o obvezujućim mišljenjima Porezne uprave. Naime, u raspravi prilikom donošenja ZID OPZ-a, postavilo se pitanje je li obvezujuće mišljenje poreznog tijela obvezujuće za sve koji sudjeluju u postupku razreza poreza i narušava li takva predložena odredba OPZ-om, ali i Zakonom o općem upravnom postupku⁹ (u nastavku teksta: ZUP), koji se podredno (supsidijarno) primjenjuje u postupanju poreznih tijela¹⁰, istaknuto načelo zakonitosti temeljem kojeg upravni službenici u upravnim postupcima moraju postupati sukladno zakonu. S time u vezi istaknuta je bojazan kako će postupanje po stručnim, ili obvezujućim mišljenjima porezne uprave u budućnosti potencijalno dovesti do narušavanja načela zakonitosti.

2.2.1. Pravna snaga mišljenja poreznih (i drugih upravnih) tijela

Jasno je kako ova odredba OPZ-a ni na koji način ne narušava načelo zakonitosti po kojem postupaju službenici javne uprave u RH pa i Porezne uprave, pri rješavanju u upravnim (i poreznim) stvarima. Treba istaknuti kako je u čl. 4. st. 2. Zakona o Poreznoj upravi¹¹ (u nastavku teksta: ZPU) određeno kako Porezna uprava daje stručna mišljenja i objašnjenja u pojedinačnim predmetima o primjeni propisa iz djelokruga Porezne uprave. Napominjemo da ZPU u ovoj odredbi navodi „stručna mišljenja u pojedinačnim predmetima“, što znači da takva mišljenja nisu opći izvor prava.

Ova stručna mišljenja iz čl. 4. st. 2. ZPU-a su izvor prava samo za postupanje stručnih službi Porezne uprave, a ne i za npr. sudove. Da je tome tako proizlazi i iz odredbe čl. 12. st. 2. ZPU-a sukladno kojoj su mišljenja (i upute i metodologije rada) koje donosi Središnji ured Porezne uprave o primjeni propisa iz djelokruga Porezne uprave obvezujući za sve ustrojstvene jedinice Porezne uprave. Međutim, to nikako ne znači da ova mišljenja imaju veću pravnu snagu u odnosu na odredbe zakonskih propisa (OPZ-a i ZUP-a) kada se radi o obvezi ustrojstvenih jedinica Porezne uprave da postupaju u dobroj vjeri sukladno čl. 9. OPZ-a.

Obvezujuća mišljenja porezne uprave sukladno novom čl. 9.a OPZ-a su obvezujuća u smislu poreznog tretmana budućih i namjeravanih transakcija poreznog obveznika od strane ustrojstvenih jedinica Porezne uprave. Međutim, to ne znači da porezni obveznik „mora biti zadovoljan“ takvim poreznim tretmanom. Za očekivati je da se poreznom obvezniku niti izdavanjem obvezujućeg poreznog mišljenja na njegov zahtjev ni na koji način ne narušava njegovo pravo na podnošenje pravnog lijeka, jer i dalje je na snazi odredba čl. 159. st. 1. OPZ-a prema kojoj se protiv poreznog akta kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa može podnijeti žalba.

Znači, stručna mišljenja Porezne uprave pa i obvezujuća mišljenja prema izmijenjenom OPZ-u, mišljenja smo, ne predstavljaju narušavanje načela zakonitosti postupanja službenika porezne uprave, u slučaju da budu korištena i primjenjivana sukladno OPZ-u i ZUP-u. Jasno, uvijek postoji bojazan da sadržaj ovih mišljenja bude „nehotice“ u suprotnosti sa zakonom, ali je u tom slučaju nezadovoljnoj strani osigurana sudska zaštita. Što se tiče dokazne snage stručnih, ali i obvezujućih mišljenja Porezne uprave pred sudovima, mišljenja

⁹ Nar. nov., br. 47/09 od 16. travnja 2009.

¹⁰ Čl. 4. OPZ-a.

¹¹ Nar. nov., br. 148/13 i 141/14.

smo kako ona imaju istu pravnu snagu kao i stručna mišljenja odvjetnika i/ili pravnih stručnjaka i/ili drugih upravnih tijela, što znači kako nemaju preferencijalni položaj u odnosu na druga stručna mišljenja navedenih osoba i tijela, čak ni kada sudovi odlučuju u poreznim predmetima.

2.2.2. Sadržaj nove odredbe o obvezujućim mišljenjima

ističemo...

Novom odredbom čl. 9.a OPZ-a određeno je kako je porezno tijelo ovlašteno, na pisani zahtjev poreznog obveznika donijeti obvezujuće mišljenje o poreznom tretmanu budućih i namjeravanih transakcija, odnosno poslovnih događaja i djelatnosti poreznog obveznika.

Troškove izdavanja obvezujućih mišljenja u cijelosti snosi porezni obveznik. Znači, da bi porezno tijelo donijelo obvezujuće mišljenje potreban je pisani zahtjev poreznog obveznika, a ono nije besplatno nego troškove njegovog izdavanja snosi porezni obveznik.

Područje primjene (međunarodno tržište, statusne promjene i veliki projekti koji traže određenu pravnu sigurnost i garanciju da neće doći do naknadnih poreznih promjena), način, rokovi i iznosi troškova izdavanja obvezujućih mišljenja biti će propisani posebnim pravilnikom kojeg ministar financija mora donijeti do 16. travnja 2015. Jasno, radi se samo o instrukcijskom roku, ali je za očekivati da će rok za donošenje ovog pravilnika biti poštivan.

Porezni obveznici će vjerojatno u praksi podnositi Poreznoj upravi zahtjeve za izdavanje obvezujućih poreznih mišljenja tijekom priprema za investicije u velike gospodarske projekte, kada će se htjeti osigurati u vezi utvrđivanja njegove porezne obveze. Radi toga će se za konkretnu poslovnu transakciju zahtjevom za izdavanje obvezujućeg mišljenja obratiti Poreznoj upravi, koja će se izjasniti je li predloženi način poreznog terećenja konkretnog projekta prihvatljiv te je li suglasna sa takvim mišljenjem poreznog obveznika. Obvezujuće mišljenje Porezne uprave dobit će svoj broj i porezni obveznik je tada, u slučaju da je Porezna uprava suglasna, siguran da je ispravno tretirao takav poslovni događaj, ili transakciju.

3. Stvarna nadležnost poreznih tijela i dostava poreznog akta

Izmijenjene su i dopunjene odredbe OPZ-a o stvarnoj nadležnosti i dostavi poreznog akta.

3.1. Stvarna nadležnost

Izmijenjenom i dopunjenom odredbom čl. 43. st. 1. OPZ-a određeno je kako poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza te primjenom ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja obavlja Ministarstvo financija RH preko upravnih organizacija u svom sastavu (Porezne uprave i Carinske uprave) i preko ustrojstvene jedinice Ministarstva financija nadležne za prikupljanje, kontrolu, analitičku obradu i razmjenu podataka bitnih za oporezivanje (Samostalni sektor za otkrivanje poreznih prijevara¹²), u čijim se postupcima na odgovarajući način primjenjuju odredbe OPZ-a.

3.2. Dostava poreznog akta

Pravila o dostavljanju poreznog akta su vrlo značajna, jer trenutkom dostave poreznog akta za poreznog obveznika nastaju različite pravne posljedice. U prvom redu, ovaj trenutak je važan radi početka tijeka određenih rokova za poreznog obveznika, od kojih je svakako najznačajniji rok za podnošenje pravnog lijeka. U nastavku se najprije podsjećamo odredbi čl. 51. st. 1.-7. OPZ-a koje nisu izmijenjene, ali je njihovo poznavanje izuzetno važno, kako za porezne obveznike tako i za porezna tijela.

3.2.1. Osobna dostava

Sukladno čl. 51. st. 1. OPZ-a, porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, ili kada od dana dostave poreznog akta počinje teći rok koji se ne može produžiti, dostavlja se prema mjestu dostave osobnom dostavom sudionicima poreznog postupka. Ako sudionik ima opunomoćenika, porezni akt dostavlja se samo opunomoćeniku. Pri tome se mjestom dostave smatra:

- prebivalište, ili uobičajeno boravište sudionika;
- sjedište sudionika koji je pravna osoba;
- radno mjesto sudionika.

Osobnom dostavom u smislu navedene odredbe čl. 51. st. 1. OPZ-a smatra se dostava koju dostavljač izvrši osobno osobi kojoj je porezni akt namijenjen. Dostavom poreznog akta opunomoćeniku smatra se da je dostava izvršena samom sudioniku. U slučaju da se sudionik prema kojem se treba izvršiti osobna dostava ne zatekne na mjestu dostave, dostavljač će ostaviti potpisanu pisanu obavijest o vremenu pokušane osobne dostave i o vremenu sljedeće osobne dostave, koja se ne može izvršiti prije proteka roka od 24 sata od prvog pokušaja.

3.2.2. Dostava članu obitelji

U slučaju da se:

- ne radi o poreznom aktu kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, ili kada od dana dostave poreznog akta počinje teći rok koji se ne može produžiti, za koji je propisana osobna dostava;
 - dostava ne može izvršiti osobno sudioniku;
- dostava se obavlja predajom poreznog akta članu obitelji sudionika, ili osobi koja je zaposlena na istom radnom mjestu kao i sudionik.

3.2.3. Vraćanje poreznog akta

Odredbom čl. 51. st. 5. OPZ-a određeno je kako se porezni akt vraća poreznom tijelu:

- ako nakon drugog pokušaja dostava ne bude izvršena ili;
- ako sudionik odbije primiti porezni akt.

U ovim slučajevima na mjestu dostave ostavlja se potpisana pisanu obavijest sudioniku u kojoj se naznačuje datum i vrijeme pokušane dostave, mjesto gdje se porezni akt može preuzeti i pravne posljedice nepreuzimanja poreznog akta. Smatra se da je osobna dostava izvršena u roku od petnaest dana od dana kada je obavijest ostavljena na mjestu dostave.

3.2.4. Dostava elektroničkim putem

Novinu u OPZ-u predstavljaju odredbe čl. 51. st. 8. i 9. OPZ-a o dostavi elektroničkim putem.

¹² Osnovan je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Nar. nov., br. 134/14 od 17. studenog 2014.).

ističemo...

Sukladno izmijenjenoj i dopunjenoj odredbi čl. 51. st. 8. OPZ-a, porezni akti kojima se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa mogu se dostavljati elektroničkim putem na zahtjev, ili uz izričiti pristanak stranke.

Izmijenjenom odredbom je sada predviđena mogućnost da i sama stranka postavi zahtjev za dostavom poreznog akta kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa.

ističemo...

Odredba čl. 51. OPZ-a dopunjena je novim st. 9., kojim je određeno kako se iznimno od navedene odredbe čl. 51. t. 8. OPZ-a, od 1. siječnja 2016. osobna dostava poduzetnicima može obavljati elektroničkim putem i bez zahtjeva, ili izričitog pristanka stranke.

Znači, ova odredba se odnosi samo na poduzetnike. Podsjećamo, u smislu odredbi OPZ-a, poduzetnik je svaka fizička, ili pravna osoba, udružene osobe, ili imovinska masa bez pravne osobnosti, koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja prihoda, dohotka, dobiti, ili drugih gospodarski procjenjivih koristi¹³.

Ovom odredbom se otvara mogućnost daljnjeg korištenja suvremenih dostignuća informacijsko-komunikacijske tehnologije u poreznom postupku, sve u cilju pojednostavljenja i veće efikasnosti poreznog postupka te bržeg kontakta poreznih obveznika s poreznim tijelom. Posredno, ovakav način komunikacije s poduzetnicima trebao bi dovesti do olakšavanja, pojednostavljenja i ubrzanja ispunjavanja poreznih obveza i smanjenja troškova poreznog postupka.

4. Knjigovodstvene isprave i evidencije

Odredbama ZID OPZ-a, između ostalih, izmijenjena je i dopunjena i odredba čl. 56. OPZ-a o knjigovodstvenim ispravama i evidencijama i čl. 57. OPZ-a o elektronskoj obradi podataka.

4.1. Knjigovodstvene isprave i evidencije

Prije upoznavanja s novim odredbama OPZ-a o načinu vođenja poslovnih knjiga, ukratko podsjećamo na osnovna zakonska pravila vođenja knjigovodstvenih isprava i evidencija.

4.1.1. Knjiženja i druga evidentiranja

Knjiženja i druga evidentiranja treba obavljati potpuno, točno, pravodobno i uredno¹⁴. Primitke i izdatke blagajne (gotovinski promet) treba svakodnevno bilježiti slijedom njihova nastanka. Bilježenje podataka u poslovne knjige mora se temeljiti na urednim i vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama. Pri tome se, sukladno čl. 56. st. 3. OPZ-a smatra da je isprava za knjiženje uredna kad se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena.

Vjerodostojna je isprava ona koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjiženja i druga evidentiranja ne smiju se mijenjati na način da se prvotni sadržaj više ne može utvrditi, pri

čemu se ne smiju obaviti ni izmjene takvog značaja da je neizvjesno jesu li provedene odmah, ili naknadno.

Sukladno čl. 56. st. 11. OPZ-a, u slučaju da porezni obveznik vodi knjige i druge evidencije koje nisu zakonom propisane kao obvezne, a koristi ih za utvrđivanje porezne obveze, dužan ih je voditi sukladno čl. 56. OPZ-a. Što se tiče uporabe jezika, ako se za knjiženja, ili druga evidentiranja koristi jezik i pismo koji nisu u službenoj uporabi, porezno tijelo zatražit će ovjereni prijevod na hrvatski jezik i latinično pismo. Ako se koriste kratice, brojke, slova, ili simboli, onda njihovo značenje mora biti jednoznačno utvrđeno.

4.1.2. Nove zakonske odredbe o vođenju poslovnih knjiga i evidencija

Izmjenama i dopunama čl. 56. st. 7. OPZ-a određeno je kako se poslovne knjige i druge evidencije moraju voditi sukladno načinu oporezivanja poreznog obveznika i prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva. Obveznici poreza na dohodak vode jednostavno knjigovodstvo, a obveznici poreza na dobit dvojno knjigovodstvo. Izmijenjena je i odredba čl. 56. st. 8. OPZ-a o vođenju poslovnih knjiga i drugih evidencija o elektroničkom obliku.

ističemo...

Novom odredbom je određeno kako se poslovne knjige i druge evidencije mogu voditi i u elektroničkom obliku ako ti oblici knjigovodstva, zajedno s pritom primijenjenim postupcima, odgovaraju temeljnim načelima urednoga knjigovodstva.

Kod evidencija koje se vode samo prema poreznim propisima način vođenja mora odgovarati svrsi koju evidencije trebaju ispuniti za oporezivanje. Pri vođenju poslovnih knjiga i drugih evidencija u elektroničkom obliku mora se osigurati da podaci u roku čuvanja budu raspoloživi i da se u svako doba unutar primjerenog roka mogu učiniti čitljivima. Pri tome se tijekom postupka mora zajedno sa svim promjenama dokazati pomoću sustavne dokumentacije.

Druge odredbe čl. 56. OPZ-a (evidencije o dnevnom gotovinskom prometu, popis imovine, čuvanje poslovnih knjiga i evidencija i dr.) ostale su neizmijenjene.

4.2. Elektronička obrada podataka

Izmijenjena je i dopunjena i odredba čl. 57. OPZ-a o elektroničkoj obradi podataka. Izmjene su načinjene u cilju efikasnijeg pribavljanja podataka od drugih osoba koje poreznim obveznicima vode poslovne knjige, održavaju softver i sl. Dosadašnja odredba čl. 57. st. 1. OPZ-a kojom je za porezne obveznika koji vode podatke u elektroničkom obliku bila propisana obveza da na zahtjev poreznog tijela moraju:

- uručiti u elektroničkom obliku poslovne knjige, evidencije, izvješća i druge podatke koji izravno, ili neizravno utječu na utvrđivanje porezne osnovice, a koji su vođeni i organizirani u računalnim datotekama u standardnom obliku, omogućujući jednostavnu daljnju elektroničku obradu podataka;
- omogućiti pristup i nadzor podataka elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća;
- omogućiti pristup i nadzor softveru i hardveru i bazama podataka koji se koriste kao dio sustava za elektronički vođene poslovne knjige, evidencije i izvješća te provjeru primjerenosti elektroničkih programa i elektroničke obrade podataka, proširena je i na osobe koje za poreznog obveznika vode poslovne knjige, a koji vode podatke u elektroničkom obliku.

¹³ Čl. 39. st. 1. OPZ-a.

¹⁴ Čl. 56. st. 1. OPZ-a.

Podsjećamo kako sukladno st. 2. istog čl., navedeni podaci moraju biti osigurani na jedan od sljedećih načina:

- putem elektroničkih medija;
 - korištenjem modernih telekomunikacijskih usluga;
 - izravnim spajanjem poreznog tijela na sustav poreznog obveznika (lokalna veza), ili;
 - neizravnim spajanjem poreznog tijela na sustav poreznog obveznika preko telekomunikacijskih linija (daljinska veza).
- Izmijenjene su i dopunjene i odredbe čl. 57. st. 8. i 9. OPZ-a.

ističemo...

Novom odredbom čl. 57. st. 8. OPZ-a je propisano kako porezni obveznik i osobe koje za poreznog obveznika vode poslovne knjige ne mogu ni u kojem slučaju dostaviti poreznom tijelu podatke u papiratom obliku.

Podaci moraju biti dostavljeni u formatu prilagođenom standardima koji se objavljuju na mrežnim stranicama Porezne uprave.

5. Oblik, sadržaj i ispravak porezne prijave te utvrđivanje činjenica u poreznom postupku

Novelirane su i odredbe OPZ-a koje se odnose na poreznu prijavu, u dijelu koji se odnosi na korištenje certifikata kod podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem i u dijelu koji se odnosi na ispravak porezne prijave. Također su izmijenjene odredbe OPZ-a koje se odnose na davanje obavijesti za potrebe statističkih izvješća, rješavanje poreznog tijela u skraćenom postupku i povrat u prijašnje stanje.

5.1. Kvalificirani certifikati kod podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem

Prilikom podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem do sada je OPZ-om u čl. 63. st. 9. bilo propisano kako porezni obveznici moraju koristiti kvalificirane, isključivo poslovne certifikate koje je izdala ovlaštena pravna osoba registrirana za izdavanje certifikata. U obrazloženju uz KP ZID OPZ-a, prema namjeni, kvalificirani certifikat koji se koristi za elektroničko potpisivanje dokumenata, ili transakcija naprednim elektroničkim potpisom jamči autentičnost, cjelovitost i izvornost te u slučaju da je izrađen sredstvom za izradu naprednog elektroničkog potpisa (kripto uređaj), u cijelosti zamjenjuje vlastoručni potpis, ili vlastoručni potpis i otisak pečata, sukladno Zakonu o elektroničkom potpisu¹⁵. Kako kvalificirani certifikati obuhvaćaju i poslovne i osobne certifikate, izmjenama OPZ-a je omogućeno i korištenje osobnih certifikata prilikom podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem za obveznike podnošenja poreznih prijava.

ističemo...

Izmijenjenom odredbom čl. 63. st. 9. OPZ-a tako je sada predviđeno kako porezni obveznici kod podnošenja poreznih prijava i drugih podataka elektroničkim putem moraju koristiti kvalificirane certifikate koje je izdala ovlaštena pravna osoba registrirana za izdavanje certifikata i elektroničke sustave uspostavljene isključivo u svrhu prijenosa podataka.

Na zahtjev poreznog tijela, porezni obveznik mora omogućiti pristup i preuzimanje dokumenata u elektroničkom obliku koji su pohranjeni na njegovom računalnom sustavu.

5.2. Ispravak porezne prijave

Odredbama ZID OPZ-a uvode se novine u pogledu prava poreznih obveznika na ispravak porezne prijave. Naime, kako je i do sada bilo određeno u čl. 66. st. 3. OPZ-a, ispravak porezne prijave za koju je uočio da je netočna, ili nepotpuna i da zbog toga može doći do manje, ili više plaćenog poreza, bez obzira je li je poreznu prijavu podnio sam, ili je za njega podnesena, porezni obveznik može izvršiti najkasnije u roku od dvanaest mjeseci od isteka roka za podnošenje prijave. Novinu predstavljaju odredbe čl. 66. st. 4.-8. OPZ-a o iznimkama od navedene odredbe čl. 66. st. 3. OPZ-a.

Tako je u izmijenjenom OPZ-u određeno kako iznimno od navedenog pravila iz čl. 66. st. 3. OPZ-a:

- ispravak prijave može se izvršiti na poziv poreznog tijela u roku koji odredi porezno tijelo (čl. 66. st. 4. OPZ-a);
- ispravak prijave može se izvršiti zbog primjene propisa EU, a najdulje do zastarnih rokova propisanih odredbama propisa EU (čl. 66. st. 5. OPZ-a)¹⁶;
- porezni obveznik dužan je izvršiti ispravak prijave u roku od 15 dana od dana izvršnosti odluke kada je temeljem činjenica utvrđenih rješenjem poreznog nadzora, ili drugog tijela nužno izvršiti ispravak prijave (čl. 66. st. 6. OPZ-a)¹⁷;
- porezni obveznik dužan je izvršiti ispravak prijave u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti sudske odluke (čl. 66. st. 7. OPZ-a)¹⁸.

Odredbama ZID OPZ-a propisano je i kako će ministar financija pravilnikom koji mora donijeti do 16. travnja 2015. propisati uvjete, način i rokove za ispravak prijave na poziv poreznog tijela. U ovom slučaju se također radi o instrukcijskom roku za čije nepoštivanje nije predviđena nikakva sankcija.

5.3. Davanje obavijesti za potrebe statističkih izvješća

U čl. 69. OPZ-a kojim je uređeno davanje obavijesti poreznim tijelima od strane poreznih obveznika i drugih osoba koje raspolažu podacima bitnima za oporezivanje, dodan je novi st. 9., kojim je određeno kako će ministar financija do 16. travnja 2015. pravilnikom će

16 Tako je npr. sukladno čl. 18. i 19. Uredbe Vijeća 904/2010 od 7. listopada 2010. o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevare u području poreza na dodanu vrijednost (Sl. I. EU L 268 od 7. listopada 2010.), koja se izravno primjenjuje u RH, dozvoljen rok od 5 godina za ispravak podataka u VIES bazi.

17 Npr. može se raditi o odluci poreznog nadzora (ili ministarstva) kojom je odlučeno kako porezni obveznik nije bio dužan plaćati određeni porez.

18 Npr. ovdje se u praksi može raditi o presudi kojom se poništava presuda temeljem koje je porezni obveznik morao isplatiti zaostale plaće radniku te pripadajuće poreze i doprinose.

propisati obvezu podnošenja statističkih izvješća Poreznoj upravi za potrebe utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje. Radi se također o instrukcijskom roku.

5.4. Neposredno rješavanje poreznih stvari

Odredbom čl. 77. OPZ-a predviđeni su slučajevi u kojima porezno tijelo može riješiti stvar bez provedbe ispitnog postupka. Neizmijenjena je ostala odredba prema kojoj se porezna stvar može riješiti neposredno ako je porezni obveznik u poreznoj prijavi naveo činjenice, ili podnio dokaze na podlozi kojih se utvrđuje stanje stvari, ili ako se to stanje može utvrditi na podlozi općepoznatih činjenica, ili činjenica koje su poreznom tijelu poznate. Sada je detaljnije određen drugi slučaj kada se neposredno rješava u poreznim stvarima, iz čl. 77. st. 1. t. 2. OPZ-a.

Tako je neposredno rješavanje poreznih stvari u skraćenom upravnom postupku predviđeno i ako se stanje stvari može utvrditi na temelju podataka iz službenih evidencija kojima porezno tijelo raspolaze, ili ih je pribavilo od drugih nadležnih tijela, a nije potrebno posebno saslušanje stranke radi zaštite njezinih prava odnosno pravnih interesa.

5.5. Povrat u prijašnje stanje

Povrat u prijašnje stanje i do sada je bio predmet uređenja OPZ-a, pri čemu se u poreznom pravu upotrebljavao pojam „zahtjev“. Ovaj institut uređen je u čl. 82. ZUP-a kao propisa koji se podredno (supsidijarno) primjenjuje u poreznom postupku, pod nazivom „prijedlog za povrat u prijašnje stanje“. Međutim, za razliku od odredbi ZUP-a, sukladno kojima o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje upravno tijelo odlučuje rješenjem, o zahtjevu za povrat u prijašnje stanje porezno tijelo odlučivalo je zaključkom.

Makar se zaključkom, kako je navedeno u obrazloženju KP ZID ZPD-a, u pravilu, rješava o pitanjima postupka, pojavljuju se i slučajevi kada zaključak ima obilježje upravnog akta, odnosno kada se zaključkom autoritativno rješava o pitanju koje se tiče nekog prava, obveze, ili pravnog interesa stranke u postupku. U tom smislu, izmjenama i dopunama odredbe čl. 84. OPZ-a o povratu prijašnje stanje, izvršeno je njeno usklađivanje s odredbama ZUP-a. Tako je pojam „zahtjev“ iz dosadašnjeg OPZ-a promijenjen u „prijedlog“, kako je navedeno i u ZUP-u.

Također, porezno tijelo o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje sada odlučuje kao i upravno tijelo sukladno ZUP-u, rješenjem, a ne više zaključkom. Možemo zaključiti kako je izmjenama i dopunama OPZ-a u vezi povrata u prijašnje stanje izvršeno terminološko usklađenje s odredbama ZUP-a.

Znači, sukladno novom čl. 84. OPZ-a, u slučaju da je porezni obveznik iz opravdanih razloga propustio izvršiti neku radnju u zakonskom roku, ili u roku koji je odredilo porezno tijelo i zbog tog propuštanja trpi posljedicu, dopustit će se na njegov prijedlog povrat u prijašnje stanje. Propuštanje roka od strane njegovog zastupnika ide na teret poreznog obveznika. Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je porezni obveznik doznao za uzrok. Razlozi kojima se obrazlaže zahtjev moraju se učiniti vjerovatnima.

O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje porezno tijelo odlučuje rješenjem. Nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka porezni obveznik ne može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje. Iznimno od ove odredbe, porezni obveznik može podnijeti prijedlog za povrat u prijašnje stanje i izvršiti propuštenu radnju i nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka ako je u tome bio prije isteka tog

roka spriječen višom silom. U vezi odredbe čl. 84. st. 6. OPZ-a treba istaknuti kako nije izmijenjena numeracija stavaka sukladno drugim izmjenama u čl. 84. pa je za očekivati i ispravak OPZ-a što se tiče ove odredbe, kako bi se ta pogreška ispravila.

Primjer – Prijedlog za povrat u prijašnje stanje

Vera Verić
Plava ulica 88c
10020 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA-POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED ZAGREB
Ispostava Novi Zagreb
Avenija Dubrovnik 12

Zagreb, 23. ožujak 2015.

Predmet: prijedlog poreznog obveznika za povrat u prijašnje stanje

Poštovani,

Obveznik sam prijave poreza na dohodak, koji sam, sukladno zakonskim obvezama, morala prijaviti najkasnije do 28. veljače 2015. Dana 28. veljače 2015., u zakonskom roku, u većemjim satima sam krenula na poštu 2 u Zagrebu na Glavnom željezničkom kolodvoru, koja je radila kao dežuran poštanski ured, kako bi izvršila prijavu poreza na dohodak. Dolaskom pred poštu 2 u Zagrebu, na mene je na pješačkom prijelazu naletio osobni automobil marke Nissan Terano, registarske oznake ZG 999999 OU, teže me ozlijedivši, tako da je pozvana služba hitne pomoći koja me prevezla u Klinički bolnički centar Zagreb (bolnica „Rebro“), radi obrade.

Dokaz: otpusno pismo iz KBC Zagreb od 23. ožujka 2015.; izvod iz Zagrebačkog dnevnog lista od 1. ožujka 2015.; po potrebi potvrda MUP-a 1. p.p. Zagreb od 1. ožujka 2015.;

S obzirom na sve navedeno, iz razloga na koji nisam mogla utjecati, propustila sam rok za ispunjenje zakonske obveze prijave poreza na dohodak u propisanom roku pa predlažem Naslovu da uvaži navedene razloge propuštanja roka kao opravdane i dozvoli mi povrat u prijašnje stanje radi prijave poreza na dohodak.

Istovremeno s podnošenjem ovog prijedloga, podnosim prijavu poreza na dohodak kojeg dostavljam u prilogu.

S poštovanjem,
Vera Verić

Prilog:

- 1) Prijava poreza na dohodak.

Telefon za savjete

01/ 48 36 046 / 01/ 49 21 739

(isključivo putem PIN-a)

Ponedjeljkom i četvrtkom od 11.00 do 15.30 h,
utorkom, srijedom i petkom od 8.30 do 13.00 h.

Primjer – Rješenje o usvajanju prijedloga za povrat u prijašnje stanje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA-POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED ZAGREB
Ispostava Novi Zagreb
Avenija Dubrovnik 12

Klasa: UP/I-520-34-2015-03-/13035
Ur.broj: 624-05-02-77/2015-03

Vera Verić
Plava ulica 88c
10020 Zagreb

Zagreb, 30. ožujak 2015.

Ministarstvo financija-Porezna uprava, Područni ured Zagreb, Ispostava Zagreb-Novu Zagreb, u predmetu po prijedlogu poreznog obveznika Vera Verić iz Zagreba, Plava ulica 88c, za povrat u prijašnje stanje radi podnošenja prijave poreza na dohodak, na temelju članka 77. i 84. Općeg poreznog zakona („Narodne novine“ br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15) i članka 14. stavka 1. točka 2. i 12. Zakona o Poreznoj upravi („Narodne novine“ br. 148/13 i 141/14) donosi

POREZNO RJEŠENJE

- I) Poreznom obvezniku Vera Verić, OIB 88888888884 iz Zagreba, Plava ulica 88c, odobrava se povrat u prijašnje stanje radi podnošenja prijave poreza na dohodak.
- II) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Obrazloženje

Porezni obveznik je dana 23. ožujka 2015., sukladno članku 84. Općeg poreznog zakona, podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje radi podnošenja porezne prijave na dohodak građana. U prijedlogu je porezni obveznik naveo kako je propustio rok za podnošenje porezne prijave radi sudjelovanja u prometnoj nezgodi dana 28. veljače 2015., kojom prilikom je teže ozlijeđen. U dokaz svojih navoda porezni obveznik je podnio otpusno pismo KBC Zagreb od 23. ožujka 2015.

U članku 84. stavku 1. Općeg poreznog zakona određeno je kako u slučaju da je porezni obveznik iz opravdanih razloga propustio izvršiti neku radnju u zakonskom roku, ili u roku koji je odredilo porezno tijelo i zbog tog propuštanja trpi posljedicu, dopustit će se na njegov prijedlog povrat u prijašnje stanje. Sukladno članku 84. stavku 2. Općeg poreznog zakona, prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se u roku od osam dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je porezni obveznik doznao za uzrok. Razlozi kojima se obrazlaže zahtjev moraju se učiniti vjerojatnima.

Utvrđeno je kako je porezni obveznik podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje u roku iz članka 84. stavka 2. Općeg poreznog zakona. Uvidom u podnesene dokaze, također je utvrđeno kako je razlog propuštanja radnje podnošenje prijave poreza na dohodak građana opravdan te da zbog propuštanja može trpjeti posljedicu.

Temeljem članka 167. stavka 2. Općeg poreznog zakona žalba ne odgađa izvršenje ovog rješenja.

Slijedom iznijetog riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba u roku 30 dana od dana primitka rješenja.

Žalba se podnosi ovoj ispostavi Porezne uprave neposredno, ili putem pošte preporučeno, odnosno može se izjaviti i usmeno na zapisnik, a podnosi se Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak.

Na žalbu se plaća 50,00 kn upravne pristojbe prema Tarifnom broju 3. Tarife uz Zakon o upravnim pristojbama („Narodne novine“ br. 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 128/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).

Voditelj ispostave
m.p. Krešo Krešić

Dostaviti:

- 1) Vera Verić.
- 2) Pismohrana, ovdje.

6. Upravni ugovor (osiguranje naplate poreznog duga) i upravna nagodba

Odredbama ZID OPZ-a u znatnoj mjeri su izmijenjene i dopunjene odredbe OPZ-a koje se odnose na upravni ugovor i upravnu nagodbu. Treba istaknuti kako su uz izmjene ovih odredbi izmijenjene i odredbe OPZ-a o osiguranju naplate poreznog duga, kao izravna posljedica izmjene zakonskih odredbi o upravnom ugovoru.

6.1. Upravni ugovor

ističemo...

Upravni ugovor mogu sklopiti porezno tijelo i porezni obveznik radi namirenja dospjelog poreznog duga¹⁹.

Ispred poreznog tijela, upravni ugovor s poreznim obveznikom sklapa njegov čelnik. Upravni ugovor može se odnositi na namirenje poreznog duga u cijelosti, ili djelomično.

Tijekom rasprave o KP ZID OPZ-a postavljeno je pitanje drukčijeg naziva upravnog ugovora (porezni ugovor, ugovor o namirenju dospjelog poreznog duga). Zauzet je stav kako se ovaj ugovor mora nazvati upravnim ugovorom, jer je ZUP-om, koji se u poreznom pravu primjenjuje supsidijarno, već uveden institut upravnog ugovora pa oba propisa (OPZ i ZUP) moraju imati usklađene nazive ovog ugovora. Mišljenja smo kako je ovakav stav ispravan.

19 Čl. 91.b st. 1. OPZ-a.

6.1.1. Sklapanje upravnog ugovora

ističemo...

Upravni ugovor sklapa se u pisanom obliku najdulje na rok od 24 mjeseca.

Ovaj ugovor sklapa se slobodnom voljom sudionika porezno-dužničkog odnosa, a ne smije biti protivan prinudnim propisima, javnom interesu, ne smije biti sklopljen na štetu trećih osoba niti smije biti protivan izreci rješenja kojim je utvrđena porezna obveza. Treba naglasiti kako je upravni ugovor koji ima pravni učinak na prava trećih osoba pravno valjan samo uz pisani pristanak tih osoba.

Kada je sklopljen, upravni ugovor ima učinak izvršnog rješenja donesenog u poreznom postupku. To znači kako se sklapanjem upravnog ugovora, budući ima učinak izvršnog rješenja donesenog u poreznom postupku, može obustaviti ovrha. Ovrha će se po upravnom ugovoru obustaviti samo za iznos poreznog duga koji je njime obuhvaćen.

U slučaju nepoštivanja odredaba upravnog ugovora porezno tijelo će jednostrano raskinuti upravni ugovor rješenjem protiv kojega se može pokrenuti upravni spor, a naplata obveze iz upravnog ugovora nastavit će se prema odredbama OPZ-a i Stečajnog zakona²⁰ (u nastavku teksta: SZ). Ističemo kako za vrijeme trajanja upravnog ugovora ne teče zastara²¹.

6.1.2. Zabrana sklapanja upravnog ugovora

ističemo...

Sukladno čl. 91.b st. 8. OPZ-a, upravni ugovor ne može se sklopiti s poreznim obveznikom čiji je račun blokiran od strane drugih vjerovnika i/ili protiv kojega se provodi postupak utvrđivanja zlouporabe prava u porezno-dužničkom odnosu.

Također, upravni ugovor ne može se sklopiti za porezni dug koji je već bio predmetom raskinutog upravnog ugovora, za dug za koji je sklopljen upravni ugovor, ili za dug koji je obuhvaćen reprogramom. Osim toga, upravni ugovor neće se sklopiti ako porezno tijelo razmatranjem prijedloga i dostavljene dokumentacije ocijeni kako porezni obveznik nije učinio vjerojatnim ispunjenje svrhe i predmeta upravnog ugovora.

6.1.3. Prijedlog za sklapanje upravnog ugovora

Prijedlog za sklapanje upravnog ugovora podnosi porezni obveznik fizička, ili pravna osoba²². Sukladno čl. 91.c st. 2. OPZ-a, prijedlog za sklapanje upravnog ugovora sadrži:

- prijedlog načina namirenja dospjelog poreznog duga (u cijelosti, ili djelomično) prethodno usklađenog s poreznim tijelom, ovjerenog pečatom i potpisom ovlaštenih osoba poreznog tijela i poreznog obveznika;
- prijedlog rokova za njegovo namirenje;
- osobni identifikacijski broj (OIB) poreznog obveznika;
- razloge zbog kojih je nastao porezni dug;
- podatke o strukturi vlasništva poreznog obveznika;

- podatke o povezanim društvima;
- popis imovine u vlasništvu poreznog obveznika s iskazanim knjigovodstvenim vrijednostima na zadnji obračunski datum;
- podatke o sudskim postupcima koji imaju utjecaj na poslovanje poreznog obveznika;
- prijedlog sredstava osiguranja naplate poreznoga duga, a sukladno OPZ-u;
- popis dospjelih obveza prema svim vjerovnicima na zadnji obračunski datum;
- popis ključnih dobavljača i vjerovnika sa stanjem obveza na zadnji obračunski datum.

Prijedlog se podnosi nadležnom poreznom tijelu, a porezno tijelo odlučuje o tome ispunjava li prijedlog zakonom propisane uvjete, kao i o osnovanosti zaprimljenog prijedloga za sklapanje upravnog ugovora te o tome mora obavijestiti poreznog obveznika. Obrasci prijedloga za sklapanje upravnog ugovora objavljeni su na internet stranici Porezne uprave www.porezna-uprava.hr, može se naći u ispostavama porezne uprave, a o samim obrascima i načinu njihovog ispunjavanja te o sastavljanju upravnog ugovora više navodimo u nekom od sljedećih naših članaka.

6.1.4. Sadržaj upravnog ugovora

U čl. 91.d OPZ-a propisan je minimalni obvezni sadržaj upravnog ugovora. Tako upravni mora ugovor mora sadržavati najmanje odredbe kojima se uređuju:

- svrha i predmet ugovora;
- visina poreznog duga i način namirenja;
- rok na koji je ugovor sklopljen;
- posljedice neispunjenja ugovornih obveza;
- prestanak ugovora;
- prava, obveze i odgovornosti ugovornih strana.

6.1.5. Osiguranje naplate poreznog duga

Izmjena zakonskih odredbi o upravnom ugovoru za posljedicu je imala i izmjenu odredbi OPZ-a o osiguranju naplate poreznog duga. Prema izmijenjenom čl. 121. OPZ-a, porezno tijelo može tražiti od poreznog obveznika, ili poreznog jamca da dade sredstva osiguranja plaćanja poreza, ako je to uvjet za sklapanje upravnog ugovora. Izmijenjena je i odredba čl. 123. OPZ-a, kojom je sada propisano kako će se dug poreznog obveznika koji je dao sredstva osiguranja naplate, u slučaju raskida upravnog ugovora naplatiti upravo iz tih sredstava.

6.2. Porezna nagodba

Odredbama ZID OPZ-a značajno su izmijenjene i dopunjene dosadašnje šture odredbe OPZ-a o poreznoj nagodbi. Odredbe OPZ- o poreznoj nagodbi proširene su u cilju da porezna nagodba postane instrument efikasne naplate poreznog duga, kojim se izbjegao dugotrajni postupak pregleda odnosno provjere poslovanja poreznog dužnika, pod uvjetom da u poslovanju poreznog obveznika nema slučajeva kaznenih djela.

6.2.1. Sklapanje porezne nagodbe

ističemo...

Sukladno čl. 91.e st. 1. OPZ-a, porezno tijelo i porezni obveznik mogu za novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora, do uručjenja zapisnika o obavljenom poreznom nadzoru sklopiti poreznu nagodbu.

20 Nar. nov., br. 44/96, 161/98-Zakon o bankama, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08-Zakon o kreditnim institucijama, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13-Rješenje USRH.

21 Čl. 91.b st. 12. OPZ-a.

22 Čl. 91.c st. 1. OPZ-a.

Uvjet za sklapanje porezne nagodbe je prihvaćanje novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora od strane poreznog obveznika i njegovo odricanje od prava na korištenje pravnih lijekova. Porezna nagodba sklapa se u pisanom obliku i smatra se sklopljenom potpisom stranaka²³.

Porezna nagodba koja bi bila protivna propisima, javnom interesu, ili pravima trećih osoba nije dopuštena. Ne može se sklopiti porezna nagodba ako je u tijeku poreznog nadzora utvrđeno postojanje sumnje o počinjenju kaznenog djela.

Cilj sklapanja porezne nagodbe je povećanje naplate novoutvrđenih obveza u poreznom nadzoru, ali i skraćivanje trajanja poreznog postupka (nema prigovora, žalbi, tužbi) te poticanje poreznih obveznika na dobrovoljno izvršenje poreznih obveza kroz stimulativne mjere koje se odnose na porezne obveze utvrđene procjenom porezne osnovice. Jedan od ciljeva porezne nagodbe kako proizlazi iz KP ZID OPZ-a jest i smanjenje obračunate zatezne kamate ako porezni obveznik prihvaća obveze utvrđene u nadzoru i odrekne se prava na žalbu te plati novoutvrđenu obvezu u tijeku nadzora, a porezno tijelo se odriče prekršajnog progona ako su sukladno odredbama Prekršajnog zakona²⁴ (u nastavku teksta: PZ) ispunjeni uvjeti za primjenu načela oportuniteta i ako porezni obveznik plati novoutvrđene obveze u tijeku nadzora. Na ovaj način bi se smanjio broj postupaka pred drugostupanskim tijelom, pred sudovima te bi se smanjili rizici obiju strana obzirom na duljinu trajanja postupaka i poreznu naplatu koja u trenutku izvršenja bitno narušava likvidnost poreznog obveznika.

Prilikom rasprave o KP ZID OPZ-a postavljeno je pitanje postupka utvrđivanja nepostojanja kaznenih djela u poslovanju poreznog dužnika. Utvrđeno je kako je Porezna uprava, temeljem odredbi izmijenjenog ZPU-a, uvela tzv. kolegijalna tijela, tako da se svaki nadzor koji provodi pojedinac koji mora sastaviti informaciju (zapisnik) o izvršenom nadzoru, razmatra se na višoj razini kolegijalnog tijela koje donosi meritornu konačnu odluku o tome postoji li osnovna sumnja o počinjenju kaznenog djela. Na taj način izbjegava se mogućnost subjektivne individualne procjene o opravdanosti osnovane sumnje o počinjenju kaznenog djela.

6.2.2. Predmet porezne nagodbe

Predmet porezne nagodbe može biti²⁵:

- novoutvrđena porezna obveza u postupcima u kojima je porezna osnovica utvrđena procjenom;
- rok plaćanja novoutvrđenih obveza;
- smanjenje obveze po osnovi utvrđene zatezne kamate;
- odricanje poreznog tijela od prekršajnog progona, ako su sukladno odredbama PZ-a ispunjeni uvjeti za primjenu načela oportuniteta.

6.2.3. Učinak porezne nagodbe

Porezna nagodba ima snagu izvršnog rješenja donesenog u postupku poreznog nadzora. U slučaju da se porezna nagodba odnosi samo na dio novoutvrđene porezne obveze, porezni postupak će se nastaviti u odnosu na preostali dio novoutvrđene porezne obveze, a u izreci poreznog rješenja naznačit će se postojanje porezne nagodbe. Porezna nagodba je ovršna isprava i izvršava se prema pravilima o izvršenju poreznog rješenja.

To znači kako se temeljem porezne nagodbe može pokrenuti ovršni postupak putem zahtjeva za izravnu naplatu. Prijelaznim i završnim odredbama ZID OPZ-a određeno je kako će ministar financija pravilnikom do 16. svibnja 2015. propisati uvjete sklapanja porezne

nagodbe te rokove izvršenja obveza iz porezne nagodbe. U ovom slučaju također se radi samo o instrukcijskom roku za donošenje pravilnika.

6.2.4. Sadržaj porezne nagodbe

Sukladno novom čl. 91.f OPZ-a, porezna nagodba mora sadržavati najmanje odredbe kojima se uređuju:

- svrha i predmet porezne nagodbe;
- prihvaćanje novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora od strane poreznog obveznika;
- rok u kojem se porezna obveza mora ispuniti;
- posljedice neispunjenja poreznom nagodbom utvrđenih obveza, odnosno nepoštivanja odredaba porezne nagodbe;
- prava, obveze i odgovornosti stranaka;
- odricanje poreznog obveznika izrijekom od prava na korištenje pravnih lijekova.

6.2.5. Iznimka od primjene novih zakonskih odredbi

Iznimno od novih odredbi OPZ-a koje se odnose na poreznu nagodbu, porezni obveznik kojem je u postupku poreznog nadzora do stupanja na snagu ZID OPZ-a uručen zapisnik o provedenom poreznom nadzoru, odnosno čija je obveza utvrđena rješenjem koje nije izvršeno, može u roku od šest mjeseci od njegova stupanja na snagu, odnosno do 17. rujna 2015., podnijeti prijedlog nadležnom poreznom tijelu za sklapanje porezne nagodbe o obvezi utvrđenoj tim rješenjem.

7. Porezni nadzor i redosljed plaćanja poreza i kamata

Izmijenjene su i dopunjene i odredbe OPZ-a o poreznom nadzoru i redosljedu plaćanja poreza i kamata.

7.1 Porezni nadzor

Podsjećamo kako je sukladno čl. 102. OPZ-a porezni nadzor u smislu OPZ-a dio porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak radi provjere i utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje poreznih obveznika i drugih osoba. Pri tome porezna tijela provode porezni nadzor sukladno zakonu kojim se uređuje pojedina vrsta poreza. Odredbama ZID OPZ-a djelomično je izmijenjena odredba čl. 105. o predmetu poreznog nadzora, na način da je proširena mogućnost određivanja predmeta poreznog nadzora.

Tako porezni nadzor obuhvaća provjeru jedne, ili više vrsta poreza te svih činjenica bitnih za oporezivanje, knjigovodstvenih isprava i evidencija, poslovnih događaja i svih drugih podataka, evidencija i isprava bitnih za oporezivanje. U slučaju da je poduzetnik fizička osoba, nadzor može obuhvaćati i one činjenice koje nisu u vezi s njegovom gospodarskom djelatnošću. Porezni nadzor društava kapitala, ili društava osoba obuhvaća i provjeru odnosa bitnih za oporezivanje između člana društva i samog društva.

7.2. Redosljed plaćanja poreza i kamata po osnovi poreza

Dopunjena je i odredba čl. 114. OPZ-a o redosljedu plaćanja poreza i kamata u slučaju zahtjeva hrvatskog poreznog tijela porezno tijelu države članice. Novom odredbom čl. 114. st. 2. OPZ-a određeno je kako u slučaju da je porezno tijelo temeljem provedenog postupka propisanog u čl. 187.a OPZ-a zaprimilo informaciju da je tražbina poreznog tijela naplaćena u cijelosti po propisima zemlje članice koja je zahtjev zaprimila, iz naplaćenog iznosa najprije se podmiruje iznos

23 Čl. 91.e st. 4. OPZ-a.

24 Nar. nov., br. 107/07 i 39/13.

25 Čl. 91.e st. 2. OPZ-a.

glavnice i kamate za koje je naplata zatražena. Eventualna nastala razlika zaduženih kamata nakon podnošenja zahtjeva i kamata naplaćenih po propisima zemlje članice kojoj je dostavljen zahtjev za naplatu otpisuju se.

8. Ovršni postupak i pravni učinak žalbe

Odredbama ZID OPZ-a neznatno su izmijenjene i odredbe o ovršnom postupku i pravnim lijekovima.

8.1. Ovršne isprave

ističemo...

U prvom redu, odredbom čl. 128. OPZ-a određeno je kako su ovršne isprave na temelju koje se provodi ovrha i upravni ugovor te porezna nagodba.

8.2. Otpis dospjelog poreznog duga

Novom odredbom čl. 137. st. 1. t. 5. je propisano kako se u slučaju da se u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem ispune pretpostavke za oslobođenje od preostalih obveza propisane odredbama SZ-a, tražbina s osnove poreza koja se ne može naplatiti ni u postupku ovrhe otpisuje kao nenaplativa.

8.3. Pljenidba novčanih sredstava ovršenika po računima

Izmijenjena je odredba čl. 140. st. 3. OPZ-a o pljenidbi novčanih sredstava ovršenika po računima. Temeljno pravilo iz čl. 140. st. 1. OPZ-a prema kojem se provedba ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika obavlja se dostavom osnove za plaćanje Financijskoj agenciji (u nastavku teksta: FINA) sukladno odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima²⁶ ostalo je neizmijenjeno. Pri tome se osnovom za plaćanje u smislu OPZ-a smatra: rješenje o ovrši, rješenje o osiguranju i zadužnica.

Sada je propisano kako iznimno od ovog temeljnog načela, u postupcima u kojima je vrijednost porezne obveze utvrđene rješenjem do 5.000,00 kuna, ako porezni obveznik u roku iz rješenja kojim je utvrđena obveza ne uplati naznačeni iznos, porezno tijelo koje je u prvom stupnju donijelo rješenje, nakon što ono postane izvršno, dostavlja isto rješenje tijelu nadležnom za provedbu ovrhe na novčanim sredstvima poreznog obveznika sukladno posebnom zakonu. Na ovaj način se pridonosi ubrzanju poreznog postupka.

8.4. Obveza očitovanja dužnika ovršenika

Odredbama ZID OPZ-a izmijenjena je i dopunjena i odredba čl. 143. OPZ-a o obvezi očitovanja dužnika ovršenika. Podsjećamo kako je st. 1. ovog čl., koji je ostao neizmijenjen, određeno da dužnik ovršenika mora ovrhovoditelja u roku od osam dana od dana primitka rješenja o ovrši na tražbini ovršenika obavijestiti o tome:

- priznaje li tražbinu kao utemeljenu;
- koja prava prema tražbini polažu druge osobe;
- je li i zbog kojih prava tražbina već zaplijenjena za druge vjerovnike.

Izmijenjenom odredbom čl. 143. st. 2. OPZ-a određeno je kako u slučaju da dužnik ovršenika u navedenom roku od osam dana od dana primitka rješenja o ovrši ospori tražbinu, a dug nije plaćen, pr-

vostupanjsko tijelo dužno je provjeriti navode dužnika ovršenika te o prigovoru odlučiti rješenjem.

Novom odredbom čl. 143. st. 3. OPZ-a dalje je određeno kako se na prigovor i postupak odlučivanja po prigovoru dužnika iz čl. 143. st. 2. ovoga članka primjenjuju odredbe čl. 130. OPZ-a o žalbi i prigovoru protiv rješenja o ovrši. U slučaju da se rješenjem prigovor odbije, ili odbaci, ovrha se nastavlja protiv ovršenikova dužnika kao ovršenika.

8.5. Troškovi ovrhe

U čl. 157. OPZ-a o troškovima ovrhe dodan je novi st. 4. kojom je određeno kako u slučaju da ovršenik podmiri dug iz rješenja o ovrši prije nego što FINA zaprimi to rješenje, ovršenik nije dužan platiti troškove ovrhe po tom rješenju.

8.6. Pravni učinak žalbe

Neizmijenjena je odredba čl. 167. st. 1. OPZ-a sukladno kojoj žalba odgađa izvršenje pobijanoga poreznog akta do donošenja rješenja o žalbi. Novinu predstavlja odredba st. 2., kojom je određeno kako iznimno žalba ne odgađa izvršenje pobijanoga poreznog akta koji je donesen neposrednim rješavanjem na temeljem čl. 77. OPZ-a. Radi se zapravo o usklađivanju ove odredbe s čl. 77. OPZ-a²⁷.

9. Porezni prekršaji

Odredbama ZID OPZ-a znatno su izmijenjene odredbe OPZ-a o prekršajima.

9.1. Lakši porezni prekršaji

Što se tiče lakših poreznih prekršaja iz č. 207. OPZ-a, ZID OPZ-om je propisana novčana kazna 2.000,00 do 200.000,00 za pravnu osobu, odnosno od 1.000,00 do 100.000,00 kuna za fizičku osobu obrtnika i fizičku osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, odnosno od 200,00 do 20.000,00 kuna za fizičku osobu te od 2.000,00 do 20.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi, ako ne podnese statistička izvješća Poreznoj upravi za potrebe utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje (čl. 69. st. 9. OPZ-a). Također, propisana je i novčana kazna u iznosu od 200,00 do 20.000,00 kuna za fizičku osobu ako u poreznoj prijavi iskaže netočne, ili neistinite podatke, ako se ne odazove na poziv poreznog tijela radi davanja obavijesti usmeno na službenom mjestu poreznog tijela i ako na traženje poreznog tijela ne dostavi obavijest u pisanom obliku, ili obavijest ne dostavi pravodobno.

9.2. Teži porezni prekršaji

Izmijenjene je i odredba čl. 208. OPZ-a o težim poreznim prekršajima. Određuje se da će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 300.000,00 kuna kazniti pravna osoba, a novčanom kaznom od 2.000,00 do 200.000,00 kuna fizička osoba obrtnik i fizička osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost, odnosno novčanom kaznom od 3.000,00 do 30.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi:

- ako poslovne knjige i druge evidencije ne vodi u skladu s načinom oporezivanja i prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva (čl. 56. st. 7. OPZ-a);
- ako poslovne knjige i druge evidencije koje vodi u elektroničkom obliku ne vodi prema načelima urednoga knjigovodstva, ili ako pri vođenju poslovnih knjiga i drugih evidencija u elektroničkom obliku ne osigura raspoložive, čitljive i sustavne podatke (čl. 56. st. 8. OPZ-a);

- ako ne podnese elektroničkim putem poreznu prijavu, ili druge podatke potrebne za oporezivanje (čl. 63. st. 6. OPZ-a);
- ako ne izvrši ispravak prijave u roku od 15 dana od dana izvršenosti odluke kada je temeljem činjenica utvrđenih rješenjem poreznog nadzora, ili drugog tijela nužno izvršiti ispravak prijave, ili ako ne izvrši ispravak prijave u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti sudske odluke (čl. 66. st. 6. i 7. OPZ-a);

ističemo...

Novinu predstavlja i odredba prema kojoj će se fizička osoba za prekršaj iz čl. 208. st. 1. t. 4.-12. OPZ-a kazniti novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 30.000,00 kuna.

9.3. Najteži porezni prekršaji

U odredbi čl. 209. OPZ-a o najtežim poreznim prekršajima izmijenjena je odredba st. 3. kojom je sada propisano kako će se novčanom kaznom od 1.000,00 do 40.000,00 kuna za prekršaj kazniti fizička osoba ako:

- odbije sudjelovati u poreznom postupku (čl. 59.-60. OPZ-a);
- se ne odazove na poziv poreznog tijela (čl. 68. OPZ-a).

Također, novinu predstavlja odredba čl. 210. st. 1. OPZ-a, kojom je propisano kako porezno tijelo može rješenjem zabraniti daljnji rad poreznom obvezniku u trajanju od 15 dana do šest mjeseci, za sljedeće prekršaje iz čl. 209. OPZ-a:

- ako ne izdaje račune, ne iskazuje isporuke dobara i usluga preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način, a naplaćuje ih gotovinom ili ne vodi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja u skladu sa zakonskim propisima (čl. 54. OPZ-a);
- ako odbije sudjelovati u poreznom postupku (čl. 59.-60. OPZ-a);
- ako se ne odazove na poziv poreznog tijela (čl. 68. OPZ-a);
- ako ne dopusti obavljanje poreznog nadzora (čl. 104. st. 1. OPZ-a).

10. Zaključak

Predmetna novela predstavlja jednu od najvećih izmjena OPZ-a do sada. Novela zapravo predstavlja samo prvi dio izmjena OPZ-a, jer se u kratkom roku očekuje donošenja nekoliko pravilnika koji će dalje razraditi izmijenjene odredbe OPZ-a o: izdavanju obvezujućih mišljenja, ispravku porezne prijave, obvezi podnošenja statističkih izvješća Poreznoj upravi za potrebe utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje, upravnoj nagodbi i dr. Bitne izmjene odnose se na mogućnost donošenja obvezujućih mišljenja od strane Porezne uprave uz naknadu troška od strane poreznog obveznika koji takvo mišljenje traži.

Također, proširena je mogućnost sklapanja upravnog ugovora radi odgode plaćanja dospjelog poreznog duga. Možemo rezimirati kako je cilj ovih izmjena OPZ-a uglavnom ubrzanje poreznog postupka i veća efikasnost u naplati poreza. Na kraju, treba reći kako će se postupci pokrenuti prije stupanja ZID OPZ-a na snagu dovršiti prema odredbama starog OPZ-a.

Literatura:

- 1) Zakon o potvrđivanju Konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima, kako je izmijenjena i dopunjena Protokolom kojim se mijenja i dopunjuje Konvencija o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima (Nar. nov., MU, br. 1/14) – www.propisi.hr;
- 2) Zakon o potvrđivanju Pisma suglasnosti o provedbi zakona između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Izmjene i dopune Pisma suglasnosti o provedbi zakona između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Sjedinjenih Američkih Država (Nar. nov., MU, br. 1/14) – www.propisi.hr;
- 3) Uredba Vijeća 904/2010 od 7. listopada 2010. o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevare u području poreza na dodanu vrijednost (Sl. L. EU L 268 od 7. listopada 2010.);
- 4) Opći porezni zakon (Nar. nov., br. 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 5) Zakon o općem upravnom postupku (Nar. nov., br. 47/09), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 6) Zakon o Poreznoj upravi (Nar. nov., br. 148/13 i 141/14), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 7) Zakon o elektroničkom potpisu (Nar. nov., br. 10/02, 80/08 i 30/14), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 8) Stečajni zakon (Nar. nov., br. 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 117/08, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 9) Prekršajni zakon (Nar. nov., br. 107/07 i 39/13), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 10) Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Nar. nov., br. 91/10 i 112/12), pročišćeni tekst – www.propisi.hr;
- 11) Zakon o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona (Nar. nov., br. 26/15);
- 12) Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija (Nar. nov., br. 134/14) – www.propisi.hr;
- 13) Obrazloženje uz Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona – www.sabor.hr;
- 14) www.porezna-uprava.hr;
- 15) www.sabor.hr

Ne zaboravite:

- **Porezno tijelo je na pisani zahtjev poreznog obveznika ovlašteno donijeti obvezujuće mišljenje o poreznom tretmanu budućih i namjeravanih transakcija, odnosno poslovnih događaja i djelatnosti poreznog obveznika.**
- **Troškove izdavanja obvezujućih mišljenja u cijelosti snosi porezni obveznik.**
- **Od 1. siječnja 2016. osobna dostava poduzetnicima može obavljati elektroničkim putem i bez zahtjeva, ili izričitog pristanka stranke.**
- **Poslovne knjige i druge evidencije mogu voditi i u elektroničkom obliku ako ti oblici knjigovodstva, zajedno s pritom primijenjenim postupcima, odgovaraju temeljnim načelima urednoga knjigovodstva.**
- **Izmijenjene su odredbe OPZ-a o ispravku porezne prijave.**
- **Upravni ugovor mogu sklopiti porezno tijelo i porezni obveznik radi namirenja dospjelog poreznog duga.**